

1	Партія регіонів	
2	"Батьківщина"	
3	"УДАР Віталія Кличка"	Олексій СИЩУК
4	Комуністична партія України	
5	"Свобода"	

# Діалог у дефіциті

Без зміни принципів взаємодії парламентських фракцій, пошуку компромісу й узгодження інтересів між політичними опонентами Верховна Рада VII скликання ризикує з перших днів роботи зійтися в жорсткому, а головне, нерезультативному протистоянні. Це матиме ефектний вигляд, але не буде ефективним.

Голова Верховної Ради Володимир Литвин уже назвав головним завданням «повернення» країни з виборів до практичної роботи.

– Україна врешті повинна почати говорити одним голосом – голосом державних інтересів. Інерцію виборчого процесу й намагання надалі підживлювати її взаємними звинуваченнями, заяви про вкрадену перемогу необхідно піднести на новий рівень – рівень усвідомленої відповідальності парламентських політичних сил перед українським народом, суспільством і державою, – зауважив він.

– Партія регіонів готова до співпраці з усіма конструктивними силами, для яких понад усе – інтереси народу України. Таким чином, ми простягаємо руку вчорашнім опонентам. Але якщо у відповідь зустрінемо деструктивний популізм та демагогію, ми готові самостійно розв'язувати проблеми розвитку нашої держави, – сказав перший номер виборчого списку «регіоналів» – Прем'єр-міністр України Микола Азаров на засіданні уряду 31 жовтня.

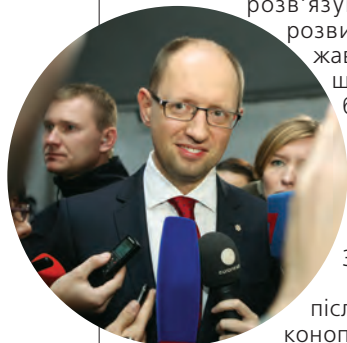
Пам'ятається, після ухвалення законопроектів «Про застави державної мовної політики» голова Ради Об'єднаної опозиції Арсеній Яценюк заявив,

що члени фракцій «БЮТ» і «НУ-НС» повернуться в сесійну залу після виборів як нова більшість. Яку стратегію обере опозиція тепер?

Може, й справді мають рацію пророки повернення до «тушкованих» реалій у боротьбі за впливову більшість?

Проте жартівники в Інтернеті прогнозують гаряче відкриття нового політичного сезону, де першим питанням на порядку денному першої сесії Верховної Ради VII скликання стоятиме внесений «Свободою» проєкт про заборону КПУ й альтернативний проєкт про заборону націоналістичних організацій в Україні, внесений Компартією.

Радикалізм добре працює під час виборчої кампанії, а потім треба реально дивитися на речі й шукати консенсус. Але чи зацікавлені в цьому провідні політичні сили? За даними проєкту «Парламентські вибори-2012: народний депутат очима виборців», здійсненого Центром Разумкова за підтримки Програми сприяння парламенту України (ПСП II), протягом діяльності Верховної Ради VI скликання лише 36 (!) законодавчих актів ухвалили консенсусом (усіма фракціями та групами). З них про-



## Сказано!

29 жовтня 2012 року

«Я вітаю народ України з важливим кроком у розвитку вільної незалежної демократичної держави», – зазначив Президент України Віктор ЯНУКОВИЧ, коментуючи проведення парламентських виборів.



«У цілому голосування та підрахунок голосів у країні пройшли мирно та організовано, показавши всьому світу відповідальність та мудрість українського народу. Я радий, що, згідно з попередніми оцінками багатьох українських і міжнародних спостерігачів, включаючи ОБСЄ, вибори пройшли добре з технічного боку. У виборців був великий вибір серед кандидатів. Спостерігачі оцінили процес голосування позитивно», – заявив глава держави.

Президент наголосив, що українська сторона працюватиме з міжнародною спільнотою, щоб виправити виявлені спостерігачами проблеми і забезпечити ще більшу демократичність майбутніх виборів.



тягом п'ятої сесії – 17, шостої – 14, сьомої – три, восьмої – 0, дев'ятої і десятої – по одному.

Поки що немає підстав стверджувати, що політики перейдуть від мови ультиматумів до конструктивного діалогу. Поливаючи брудом одне одного й не соромлячись гарячих епітетів і персональних образ, вони роблять неможливою подальшу співпрацю. Не лише фракцій, навіть окремих депутатів. Не так давно, кажуть, панувало неписане правило: не реєструвати проєктів законів, поданих разом членами опозиційної і провладної фракцій. За схожим принципом була зму-

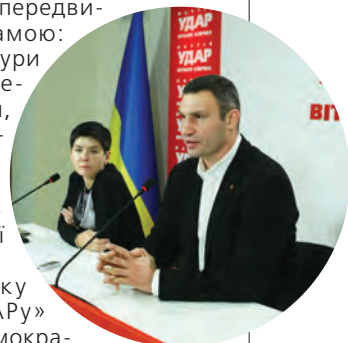


шена працювати частина парламентських комітетів, де представники більшості чи опозиції могли свідомо зривати засідання або саботувати ухвалення рішень навіть з неідеологічних питань. Намагатися перекласти відповідальність за такі дії на одну сторону конфлікту – марна справа, висновки потрібно зробити всім.

З другого боку, як діяти в нинішній ситуації опозиції? Йти шляхом Сергія Тігіпка, намагаючись реалізувати напрацьовані реформи, але обваливши при цьому свій персональний і партійний рейтинг? Чи, навпаки, на довгі місяці заблокувати сесійну трибуну з вимогою розглянути по-

літичні вимоги? Тиснути, незважаючи на те, що для їх задоволення бракуватиме голосів?

Візьмімо, наприклад, перші три кроки опозиційних сил у новому парламенті. У партії «Свобода» вони співзвучні з передвиборною програмою: початок процедури імпичменту Президента України, перегляд приватизації стратегічних підприємств, проведення люстрації у владі.



На порядку денному «УДАРУ» – створення демократичної більшості в парламенті, початок люстрації й висловлення недовіри уряду Миколи Азарова.

Об'єднана опозиція планує запровадити механізм відкликання парламентаріїв, а також запровадити кримінальну відповідальність за порушення народним обранцем конституційної вимоги особистого голосування. Очевидно, декриміналізація статті, за якою засуджена Юлія Тимошенко, також посідає ключове місце серед вимог «бютівців».

Без вирішення цих питань ризикують «зависнути» інші пункти передвиборних програм, наприклад, скорочення кількості загальнодержавних податків і зборів.

Найпевніше, ситуація просто опиниться в глухомокуті, вийти з якого можна буде, лише погодившись на переговори політичних еліт про перемир'я. Імовірніший варіант – консервація нинішнього стану, що й сподівання, що перед президентськими виборами конфігурація парламенту істотно зміниться. А до цього більшість матиме змогу кілька років успішно працювати в ре-

## Сказано!



29 жовтня 2012 року  
**Голова Верховної Ради України Володимир ЛИТВИН:**

«Вибори відбулися загалом на прийнятному рівні і відповідають ustalеним стандартам, притаманним цій процедурі. Цьому сприяли величезна увага до них, у тому числі з боку міжнародної спільноти, велика конкуренція між учасниками виборчих перегонів та їх взаємний контроль, а також позиція виборців, яка не завжди і не скрізь була передбачуваною для партій та кандидатів. Тим більше, коли порівнювати нинішні вибори з минулими виборчими кампаніями, що мали нюанси, які не в усьому відповідали загальноприйнятним стандартам».

## Сказано!

2 листопада 2012 року

«З одного боку, мені радісно, що Партія регіонів перемогла на виборах, з другого ж боку, не можна не звернути увагу на критичне ставлення до партії влади в багатьох областях нашої держави», – заявив **Прем'єр-міністр України Микола АЗАРОВ.**



Водночас він зазначив, що говорити про фальсифікації під час голосування не доводиться, бо їхні результати для Партії регіонів, що офіційно публікуються ЦВК, на 100% збігаються з даними екзитполів і соціологічних досліджень, оприлюднених за тиждень до виборів.



**29 жовтня 2012 року**

...Політична ситуація в країні формувалася під впливом потужних економічних угруповань, що доволі серйозно зашкодило виборчому процесу.

...«Українці заслуговували більшого, й мали отримати більше від цих виборів. «Олігархізація» всього виборчого процесу означала, що прості громадяни цілковито втратили контроль над виборами, так само, як і свою віру в них», – зазначив голова делегації спостерігачів Парламентської асамблеї Ради Європи в Україні Андреас Гросс. – «На жаль, під час голосування не було реалізовано величезний демократичний потенціал українського суспільства».

...Загалом, день виборів був досить спокійним. Тоді як саме голосування та подальший підрахунок голосів оцінювалися здебільшого позитивно, підбиття підсумків виборів було сприйнято негативно через брак прозорості цього процесу.



**29 жовтня 2012 року**

«Вибори були вільними, відкритими, відповідали законодавству України. Підрахунок голосів на дільницях, де перебували наші спостерігачі, здійснювався відкрито і прозоро», – сказав голова місії спостерігачів СНД, перший заступник голови виконкому Співдружності Володимир Гаркун. За його словами, більш як 270 спостерігачів від СНД фіксували порушення, але ці факти «мали несистемний характер і не могли вплинути на результати виборів».

.....

**29 жовтня 2012 року**

«Незважаючи на незначні хиби, не було зауважень, які могли б істотно вплинути на результати голосування», – зазначив генеральний секретар ГУАМ Валерій Чечелашвілі, додавши, що виборчий процес цілковито відповідав міжнародним стандартам.

Спостерігачі від Парламентської асамблеї ОЧЕС (Організації Чорноморського співробітництва, до складу якої входить 12 країн Причорномор'я і Балкан) теж заявили, що не зафіксували на виборах значних порушень, і зазначили «демократичну й доброзичливу атмосферу» на виборчих дільницях.



жими «не заважає», тобто цілковитого або часткового ігнорування опозиції. Скажімо, проводити пленарні засідання не в сесійній залі, а в іншій аудиторії. Така можливість, до речі, передбачена ст. 2 Закону «Про Регламент Верховної Ради України».



Центр Разумкова на запитання, чи зміниться суспільно-політична ситуація в державі після виборів, одержав такі результати: 41,3 відсотка опитаних відповіли, що «не зміниться»; 23,3 – «зміниться на краще» й лише 7,4 відсотка – «зміниться на гірше». Важко було дати відповідь 28 відсоткам респондентів.

Та й інші очікування опитаних дають поживу для роздумів про роль і місце нової Верховної Ради у владній системі координат, її вплив на суспільство, економічні й політичні наслідки. Скажімо, скасування депутатської недоторканності очікують лише 19,9 відсотка респондентів і 64,8 відсотка вважають, що цього не станеться.

А стосовно тези, що новий склад парламенту краще захищатиме інтереси простих людей, то варіант «це станеться» обрали 30,8 відсотка,

а «цього не станеться» – 54,1 відсотка опитаних. Того, що парламент забезпечить входження країни до Євросоюзу, очікують лише 25,5 відсотка респондентів. 47,6 є песимістами в цьому питанні.

На те, що Верховна Рада скасує або змінить чинні неефективні закони, сподіваються 30,5 відсотка учасників опитування, а 45,7 відсотка так не вважають.

Схоже розподілилися прогнози щодо питання про те, чи парламент ухвалить закони, які забезпечать боротьбу зі злочинністю та корупцією (цього очікують від законодавців 33 відсотки респондентів, а 46,6 – не сподіваються на таке).

37 відсотків опитаних мають надію, що Верховна Рада забезпечить покращення соціально-економічної ситуації в державі, проте 40,8 відсотка вважають її марною.

Єдине, в чому кількість оптимістів переважила песимістів, – це твердження про те, що законодавчий орган сприятиме зближенню України з Росією (38 відсотків проти 30 відсотків опитаних).

Єдине, в чому кількість оптимістів переважила песимістів, – це твердження про те, що законодавчий орган сприятиме зближенню України з Росією (38 відсотків проти 30 відсотків опитаних).

Фото Миколи БІЛОКОПИТОВА.